

El pou del vernís

Butlletí
d'informació

Editorial

A finals de gener com és preceptiu tenim l'assemblea anual en què hem d'aprovar els comptes, el pressupost i procedir a la renovació parcial de la junta directiva.

Aquest any que comença tenim programades les diferents activitats abans de l'estiu. Començarem al febrer amb un xerrada sobre la geografia d'Esplugues, al març, una conferència relativa a una entitat local. Pel mes d'abril el DIVENDRES DIA 9 el nostre tradicional acte de Sant Jordi. Al maig, el nostre homenatge particular a la Coral "La Coloma" en el seu 150 aniversari amb un concert de "gospel". L'última xerrada abans de l'estiu serà sobre el moviment obrer a Esplugues i el Baix Llobregat als anys 70.

A més d'aquestes activitats, farem la tradicional sortida de la primavera, una xatonada i un parell o tres de sortides d'un matí que ja us acabarem de concretar. La nova miscel·lània sobre la gent gran possiblement s'endarrerirà una mica com a conseqüència de la crisi que també afecta a les finances municipals.

I és precisament sobre aquest tema que volem fer la nostra reflexió avui. És cert que en època de crisi són prioritaris aquells projectes socials que serveixen per ajudar la gent que ho està passant més malament i també s'ha d'invertir per ajudar a crear ocupació. Però seria un error d'oblidar la cultura. Entitats com la nostra serveixen per conèixer millor el nostre passat i present i augmentar la nostra autoestima col·lectiva. Saber d'on venim i on volem anar com a poble també ens servirà per sortir abans d'una crisi que és econòmica però també de valors perquè té el seu origen en l'actitud immoral de bona part dels dirigents del capital financer.

I el nostre ajuntament té marge d'actuació. Hi ha moltes despeses poc útils, com els excessos en propaganda, i és aquí on amb imaginació cal passar les tisores, el que seria un gran error és retallar les despeses destinada a les entitats que treballen per potenciar les activitats culturals de la nostra població.

Trobareu més informació i fotografies de les nostres activitats a la nostra pàgina web:

<http://grupstudis.esplugues.cat>

La industrialització a Esplugues: l'empresa Corberó

El passat dia 3 desembre el Grup d'Estudis van fer una xerrada sobre l'evolució de la indústria a Esplugues i el paper de l'empresa Corberó. Encara que avui vivim un procés de desindustrialització hem de tenir molt present que la indústria és el motor dels grans canvis que es produeixen a la nostra localitat al llarg del segle XX. Aquest article es basa en les intervencions dels dos ponents. En Josep Florenza, que és la persona més rigorosament ha estudiat aquest tema, va fer un resum històric de les diferents etapes en el procés d'industrialització. I, finalment, en Josep Izquierdo, amb una barreja d'experiència personal i d'anàlisi històrica, en va explicar els orígens de l'empresa, ens va fer comprendre la gran importància que va tenir l'empresa a Esplugues, però també com va influir en la vida quotidiana de milions de persones a Catalunya i Espanya.

Els orígens de l'activitat industrial a Esplugues els podem assenyalar en l'etapa que va de mitjans del segle XIX fins l'any 23. Les tres primeres grans empreses es centren exclusivament en el camp dels maons i la ceràmica, entre les quals destacarem la Pujol i Baucis, i també una fàbrica de llumins de Felip Marc i Pibernat que tancarà l'any 1892.

A principis del segle XX es crea la xarxa urbana de llum i aigua i al principi dels anys 20 es posen llambordes a la carretera de Madrid des de Barcelona al Pont d'Esplugues. Això permetrà que Esplugues passi de ser una perifèria agrària de Barcelona, a ser un element actiu de la seva

primera corona industrial. Aquesta corona està formada per municipis de la rodalia de la gran ciutat on moltes empreses buscaven sol industrial barat i proper; la nostra població reunia perfectament aquestes característiques. Al principi una bona part de les activitats industrials neixen al municipi, però cada vegada més les condicions favorables faran que s'hi instal·lin moltes empreses de fora.

L'any 1927 s'hi construeix la primera gran empresa, les filatures Juanico Hermanos, que s'hi traslladen des de Barcelona inicialment amb 66 telers. L'empresa Talleres Sanitas SA inicia la seva activitat l'any 1928 amb la

fabricació de banyeres i calderes. Destaquem també l'empresa "El Gallo", primera fàbrica de sopes preparades que s'instal·la l'any 29 i que donarà nom al nostre gran polígon industrial. Tallers i petites fàbriques del sector metal·lúrgic inicien o

traslladen la seva activitat a Esplugues.

De totes maneres el gran augment de l'activitat industrial dels anys 20 no implica un augment de la població total, per tant, podem deduir que estem davant d'un canvi de la dinàmica productiva, d'agrícola a industrial. Al principi de la dècada dels trenta, en concret l'any 32, el municipi disposa, ja en plena República, de 21 empreses amb activitat industrial. L'inici de la Guerra Civil Espanyola, però, genera una crisi important en aquesta dinàmica iniciada durant la dècada dels anys vint.

Les dades des període són clares, 6 empreses

l'any 26, 21 l'any 32 i 24 el quaranta. En resum gran creixement industrial dels anys 20 i estancament dels 30. L'evolució de la població és diferent 1471 habitants, l'any 20, 1504 el 32, i més del doble, 3628, l'any 40.

La dècada dels quaranta, un cop acabada la Guerra Civil, l'activitat industrial continua amb nova empena el procés iniciat des dels anys vint. Algunes indústries i tallers tancats durant el període bèl·lic tornen a iniciar les activitats productives. Cal destacar la reobertura de l'empresa Talleres Sanitas amb el nom de Cocinas Benavent (Benavent Sistachs SL). També és important l'obertura l'any 1944 de la fàbrica tèxtil de cotó Riera Valls amb 40 telers. En resum, el nombre d'activitats industrials es dupliquen, diversificant-se en les dimensions de les empreses (petites i mitjanes) i l'activitat productiva.

La dècada dels cinquanta és una dècada de canvi substancial. Es continua amb l'evolució d'industrialització iniciada els anys vint fins l'any 1956. L'any 1957 s'inicia un nou període de creixement exponencial que no s'aturarà fins la dècada dels vuitanta. Un canvi legal important també afavorirà aquest creixement, la legalització de les societats anònimes farà que les primeres s'hi instal·lin l'any 1955. Sorgeixen amb gran força oficis paral·lels a la indústria: fusters, paletes, instal·ladors elèctrics, estucadors, revocadors, etc.

La Implantació de la indústria té una vertiginosa crescuda de l'any 1957 al 1980. I una de les primeres va ser la Corberó, a partir d'aquí l'auge i decadència de l'empresa aniran paral·lels amb l'auge i decadència del polígon del Gall.

Els orígens de l'empresa Corberó és als anys 30, quan el senyor Pere Corberó tenia un petit taller al carrer Gelabert de Barcelona, on juntament amb parents i operaris feia i reparava petits fogons de gas ciutat que és l'únic que en aquells moments hi havia canalitzat a Barcelona. Després va instal·lar una fundició

de ferro al carrer Evarist Arnús al barri de Sants. Aquí va fabricar les primeres planxes fregidores de ferro colat amb la marca Corberó.

Als anys 50 només hi havia 700 km de gas canalitzat Barcelona i a la resta del país es cuinava amb fogons de petroli o amb carbó amb totes les incomoditats que això suposava. La comercialització de les bombones de gas butà vingué a canviar radicalment aquesta situació. El gas butà podia arribar a qualsevol punt del país i això va permetre també que les noves cuines de butà arribessin arreu. El senyor Pere Corberó va intuir que això era una nova i gran possibilitat de negoci i va saber adaptar-se perfectament a aquesta nova situació. L'any 1955 va comprar els terrenys d'Esplugues i l'any 57 es va començar a edificar la fàbrica, que va ser inaugurada a finals de 1960, sense la presència de l'alcalde (la fàbrica no tenia permís) i beneïda per l'arquebisbe Narcís Jubany.

La nova fàbrica permetia la realització de tot el procés de fabricació de les cuines a partir de les grans seccions de planxisteria, esmalteria, fundició, muntatge, etc. I també s'hi van instal·lar les oficines de planificació, investigació, administració i vendes. En resum, era una fàbrica modèlica en la seva especialitat.

El desenvolupament fabril i social va ser imparable, es van obrir delegacions a les principals ciutats d'Espanya. La marca Corberó era coneguda a tot l'estat i els productes Corberó (cuines, fogons, escalfadors d'aigua) arribaven arreu de la península. L'any 68 s'incorpora a la gama el frigorífic Corberó, que com tots els productes de la marca tingué una gran acceptació. La publicitat de la marca també arribava arreu, la gent d'una certa edat recordem l'eslògan: "Tu y yo i cocinas Corberó".

La flota de camions-tràiler per a la distribució a les diferents delegacions va arribar a 20 unitats. Hi havia, a més, furgonetes per al petit repartiment i vehicles petits per atendre urgències i

Si voleu fer-vos socis/sòcies ompleneu aquesta butlleta o una fotocòpia i envieu-la al Grup d'Estudis d'Esplugues.

En/Na		Telèfon	
Adreça			
Població			
CP		e-mail	
Estic interessat/da ☐ Fer-me soci/a ☐ Rebre informació activitats Col·laborar com Quota soci/a: 25 euros l'any ☐ adjunt taló ☐ compte corrent signatura			

El Josep Izquierdo va voler destacar la dimensió social i humana de l'empresa, basant-se en el fet que pagava uns sous d'un 20 o 30% superiors a la mitjana de les altres empreses i en el fet que l'empresa va construir diferents edificis de pisos (c. Doctor Riera, ctra. de Cornellà-Llunell, pl. de la Sardana) amb moltes facilitats per adquirir-los. També fa fer un frontó i una sala d'esbarjo per als treballadors i va fundar un equip de futbol la UD Corberó. El Josep fa explicar diversos fets i anècdotes per il·lustrar la dimensió social de

[illegible]

Santi Campo

El Grup d'Estudis d'Esplugues ha organitzat pel 7 de maig i a les 21 h un Concert d'homenatge a la Coral La Coloma, al Casal de Cultura Robert Brillas de la nostra vila, amb motiu del seu 150 aniversari. Es tracta del conjunt de Gospel Erwyn Seerutton & The Gospelers + The Vocal 4tet. de gran qualitat artística, amb acompanyament musical. El nostre propòsit és que ens acompanyeu tots en aquesta celebració.

El Xop o Pollancre

Es un arbre de ribera de fulles caduques de color verd intens, que a la tardor agafen un to groc abans de caure.

El seu port és cilíndric, tan sols amb 3 o 4 metres d'amplada, pot arribar fàcilment als 20 metres d'alçada i, fins i tot, als 30 metres.

Quan broten a la primavera, en esclatar les gemmes, surt un plumissol que ha protegit els borrons durant l'hivern i duts pel vent, deixen racons ben blancs, ja que hi ha moments que sembla que nevin plomes.

En zones humides es planten camps de xops per aprofitar la fusta, ja que

són de creixement ràpid, si bé es considera un material de poca qualitat i generalment sols s'utilitza per fer embalatges.

En jardineria s'aplica sobretot en jardins grans, plantats aliniats marcant camins, o en riberes per aguantar les terres. En la ciutat s'ha utilitzat com arbre de carrer, però en les vora-vies presenta el defecte que les seves arrels son massa superficials i arrenquen les rajoles de les voreres. Sí que s'utilitza, en canvi, per fer de pantalla visual o sonora com és el cas d'Esplugues, en el carrer Juli Culebras, al costa de l'autopista.

Jordi Raventós

FITXA TÈCNICA
Gènere: *POPULUS*
Espècie: *NIGRA*
Família: *SALICACEAE*
Nom popular: *XOP*
o POLLANCRE

El pou del
Butlletí
d'informació **vernís**

Dijous alternatius de 19 a 21 h

Fax:
93 473 29 87

Telèfon:
93 473 44 12

e-mail:
gestudisesplugues@gmail.com
Nova pàgina web:
<http://grupestudis.esplugues.cat>

Seu:
Casal de Cultura Robert Brillas
Àngel Guimerà, 38 - 08950 Esplugues de Llobregat